

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Commentarius in VIII libr. philosophicorum Arist.
exceptus a Michael Schweizer, mon. Salemitani professo -
Cod. Ettenheim-Münster 359**

Specius, Johannes

[S.l.], 1596

Quaestio 2da

[urn:nbn:de:bsz:31-132384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-132384)

Utrum Continuum componatur
ex indivisibilibus.

Quaestio 2da.

Quaeritur ex praedictis quod sit in indivisibilibus modo
aliquo in continuo recipi et hoc liquet utrum illa ipsa
sunt proprie dicte partes integrantes et componentes
continuum rotandi aut Continuum sic accipi et pro
termino aliquo artificiali cuiusmodi est mensura vel
per pluribus a partibus compacta per hoc continuo nati
et in qualitate certum: Est porro continuum ut
sunt nomen indicat idem quod in interruptum ut inter
duas ut linea tria arbitraria vel quod generat
numeros seu plures sunt mensura claris ut gl
linea Indivisible aut accipi pro processu
natura et per indivisi licet licet partes ut calum.
De generat id quod nec potest dividi nec nullas partes habet.
est reflexio alterius extra partem quantitatis ut aia coatis
alterius et partem quantitatis quod iterum est reflexio. Aut
est indivisible secundum discretione et est unitas aut secundum
continuitatem. et hoc ut sit ordinis in tempore et erit
instans ut sit ordinis in nobis et est mutabilis et aut
est reflexio in continuo quod indivisible unum
est reflexio est: ut non est indivisible simpliciter et est punctum
aut secundum quod et secundum aliquas dimensiones habet et est

Quod sit continuum
partes.

Quid sit continuum?

1a acceptio Indivisibile

2da.

Hic non sit plures partes

est reflexio

Hic partes et unitas est reflexio

1m

Indivisible unum

ut linea ut superficies. Quæritur hic et indivisibilis
bilis secundum generalitatem an scilicet linea componatur ex
partibus superficies ex lineis corpus ex superficiebus necne
ex numeris sine unitate esse de se per se manifestum
est. n. omnino una eadem res est in sua suo
modo sunt continua.

Quæritur quid sit indivisibile per generalitatem physicam scilicet & mathematicam. Indivisibile
physicum est in quo generalitatem naturam dividit de sub eadem
forma aliqua naturam existere agere & pati potest.

Quæritur quid sit indivisibile sub minoribus partibus non potest: Indivisibile physicum
illa dicitur esse ad hunc generalitatem in minoribus partibus
quædam indivisibile sunt sub quibus forma naturam esse agere ut pati potest.

Quæritur quid sit indivisibile mathematicum. Indivisibile mathematicum est illa quæ nec ulla potest
nec est cogitare aut imaginari dividit potest aut sub
ulla dimensione capi ut proinde nulla res exten-
sive scilicet secundum eam rationem qua indivisibile

Quæritur quid sit indivisibile imaginare. Quæritur quid sit
componatur ex indivisibilibus physicis, nec est
nec oes partes spatii: sed n. res continua componitur
ex particulis seu unitatibus ad quas si dividitur
res generalitatem perveniat necesse existere debet na-
turaliter nisi partes componere ac nullo in modo

De his indivisibilibus sit quæritur. Quæritur quid sit
componatur ex indivisibilibus physicis, nec est
nec oes partes spatii: sed n. res continua componitur
ex particulis seu unitatibus ad quas si dividitur
res generalitatem perveniat necesse existere debet na-
turaliter nisi partes componere ac nullo in modo

redigere velis: s; quia utrum quoniam coponantur ex in
 diuisibilibus mathematicis: Et sic Quia haec de re duplex sententia
 sententia altera affirmas de nomine de Stoicorum sententia
 omnium quae sunt Altera negans sententia
 toto sermone hoc est libro quae tota posteritas
 legi paucissimi n. ex reuerentibus priorum sententia
 et amblopi. Et quod est utrum sententia in hac con
 clusione suspensa est propter ut quoniam ex in diuisi
 bilibus mathematicis quoniam per hoc asserit a
 istis sententia in naturam in mathematicis videtur:
 in se sic in hoc libro sic rationum sententia: Si
 una v. g. componitur ex punctis tangit ex pluribus integra
 et aut illa puncta in linea Et quoniam aut a
 quae aut demum se sequuntur se sententia in
 domo per diuisum in linea ex punctis n. componit.
 maior ex eo per pluribus motus quoniam n. sunt
 et ex pluribus sententia totum quoniam minor per.
 quoniam quoniam ultima Et non quoniam
 quoniam ultima Et simul. Sed puncta n. sunt
 ultimam quae est tunc ultimam minimum et duob
 ter quoniam altera sit ultima in ultimam
 oportet relatio ad aliqua priora: s; puncta
 sunt illas per in propter sunt in diuisibilibus
 n. sunt ultimam ac prouide n. sunt esse ut con
 tinua ut quoniam de se se mutuo tangentia

Duplex sententia
Sa.

propter sententia

M. Angton

Quae sunt ultima
quae colliguntur

equali tpe pcurat ab utroq. Sub hoc modo
 probat si n' equali tpe utrumq. mobile pcurat
 totum spatium legit ptem indimifibilem mag.
 mtrudine l'ore pter quam unam B tardu' mo-
 bile transeat dum A mobile velocius unu' ex istis
 decem indimifibilib' transit altera' n' indimif-
 ible ptem transeat tardum mobile B. ea durate
 qua velocius mobile A ptem indimifibilem transit.
 Cum aut impactet indimifibilia l'ore pter mobilia
 bit quoz continuu' componit ex indimifibilib'. Hoc
 tuum Aristis argum' sic et g'formati pt: q' mobile
 pcurat pter equali durate pcurant ea et totu'
 spatium equali durate pcurunt: at mobile tar-
 dius & velocius equali durate pcurat pter indivi-
 fibilia totu' spatij pcurunt ut probat 3^o argum'
 q' et totu' spatium equali durate pcurunt. Et
 inde quoq' probat q' velocius mobile n' potest decem
 ptes absolvere anteq' tardu' absolueret sed ut
 nonne q' equali durate pcurat pter pcurunt.
 p' hoc eadem sententia multa alijs argum' h'it
 ut q' n' oib' linea in duas nec in circuly in 4^o argu-
 mento pter simili potest si noty illig' longitudine de suis
 peripheria ex imparib' punctis composita sit: p' hoc
 item tot indimifibilia ee in minore circulo quot
 in maiori; diametru' copte comensurabilem

Confirma'tio
 Aristis et aliorum

ee; item q' q' sita sup aliqua base triangulo li
 neca recta paralela cum basi & pinguis angulo
 superiori d' cuba m' latera trianguli ee' maior
 ipsa basi; item q' sup omni linea recta triangu
 lo equilatero describi n' po'et q' de id' g'ng' alie
 veri pnt apud col. 6 p'p'f. q' 1. apud Soli' ibidem
 apud Jaue' in Sp'it'ome lib 6 p'p'f. apud poro.
 lib 10. c 13. apud Conimbi in 6 p'p'f. & alios.

Num solvenda st q' dam argumenta.

Continuu' e' ex'it' p'nt' p'nt' ee' im'ediata q' ^{Ap'nt' on' certona}
 componere pnt' g'ntinu' q'lega ex' d'ctis patet p'nt' ^{sententia}
 p'nt' q' sup'ficie' p'nt' unig' cali' inferioris
 im'ediata ee' p'nt' in' sup'ficie' p'nt' cali' superioris
 idem patet in' elementis nec i' m' loco de locato.
 q' u'iq' q' d'ct' in' reb' p'p'at' d' d' p'nt' p'nt' p'nt' ^{Requid' d'ct'}
 ee' in' d'ctis im'ediata n' aut' in' g'ntinu':
 sic in' t'p'e' d'ctis in' p'nt' d'ct' p'nt' ee' simul
 ee' im'ediata n' aut' in' t'p'e' g'ntinu'. Dicit' q' sup' ob'ctis
 p'nt' corp'um' tuoru' sese tangent' p'nt' fuerint
 unig' g'ntinu'. q' negat' ee' q' p'nt' q'nt' p'nt' ^{Solutio}
 n' d' g'ntinu' mutuu' ipsa corp'ora d'ct' g'ntinu'
 ut ex' ipsa g'ntinu' ratio ne patet. Notandu' n' ^{Nota}
 e' q' licet d'ct' corp'ora p'nt' ext'imas sup'ficie' b'
 mutuo se tangant n' t'n' q' p'nt' loqu' d' sup'ficie'

illas se mutuo penetrare penetrare in pncipio
corporum; sed sunt simul secundum se tota indissolubilitate
secundum quam simul existant ipsa corpora mutuo
se contingunt quae non est immediate sed post oblationem
sufficiens ita ut inter illa nihil nisi sola superficies
interueniant.

De puncto

Solutio

In puncto. Sicut se est vitalis ad numerum ita
punctum ad lineam. Sed nunquam componitur ex vitali
et linea ex puncto et vice negando Maiorem.
licet enim si hoc punctum coram quod sunt vitalis est
principium numeri ita et punctum sit principium lineae
in eo tamen in minimis quoniam sunt vitalis numerus
in ita punctum lineae spiritualis et componatur; cuius
ratio est quod punctum est in principio positionis uni-
tatis non in minimis; positionem tamen in qua quod punctum
est per indissolubilitatem non in se copulatur sed
tunc et loco distanter secundum quod non potest fieri
quod sane dici non possent si ex indissolubilibus indissolubilibus
componeretur: at non nunquam abstractum a loco potest
notum ex quo efficitur illud ex indissolubilibus com-
ponitur esse nihil repugnare sicut quantitates sunt
ita sunt in generalitate et immediate non consistere inter
prohibet.

De puncto

In puncto sunt nulli punctum et medium in puncto per punctum
etiam lineae et vice et omnia alia puncta eisdem

linea aut abq. e. mediu. si hoc rdm q. m
 punctu & hoc mediu. erunt imediata si primu
 q. primu punctu & reliqua oia erunt imediata
 q. sequent. istu g. hinc g. hinc. Sed hinc m. Solu.
 punctu & alia oia int. ee. p. d. & per se lineam
 dario u. puncta, quare hinc. si. linea nulla s. p. p.
 hinc. hinc. hinc. hinc.

fieri pot. ut g. hinc in oer suas p. p. hinc. hinc. hinc. hinc.
 q. cotinuu. ex m. d. i. n. s. i. b. i. l. i. t. e. r. c. o. m. p. o. n. i. t. u. r.
 e. m. a. n. i. f. e. s. t. a. q. a. u. t. h. i. c. l. i. b. r. o. t. e. p. t. u. r. h. i. c.
 p. r. i. m. o. p. r. i. n. c. i. p. i. o. r. u. m. q. u. o. d. r. e. s. o. l. u. i. t. u. r. i. n. e. a. e. x. q. u. o. d. c. o. m.
 p. o. n. i. t. u. r. q. u. o. d. s. i. g. h. i. n. c. i. n. t. i. n. o. e. r. p. l. e. r. d. i. v. i. s. i. b. i. l. i. t. e. r. n. e. c. e. s. s. a.
 p. e. r. i. s. t. a. o. e. r. d. e. s. y. t. a. e. r. u. n. t. i. n. d. i. v. i. s. i. b. i. l. e. s. A. n. t. e.
 q. a. d. e. g. p. o. t. e. s. t. e. d. i. s. t. i. n. c. t. e. c. o. g. n. o. s. c. i. t. s. y. t. a.
 p. u. n. c. t. a. a. b. q. a. d. e. s. s. y. t. a. b. p. l. e. r. s. y. t. a. b. p. l. e. r. i. m.
 p. u. n. c. t. a. e. t. m. i. n. u. t. i. s. s. i. m. a. s. q. u. o. d. q. u. i. b. u. s. i. p. s. e. c. o. g. n. o. s. c. i. t.
 p. u. n. c. t. a. q. u. o. d. s. u. a. a. b. s. o. l. u. t. a. p. o. t. e. s. t. a. t. e. a. c. d. i. v. i. d. e. r. e. p. t.
 i. n. o. b. s. t. a. r. e. q. u. o. m. i. n. i. s. r. e. i. p. s. a. d. i. v. i. s. i. b. i. l. i. t. e. r.
 q. u. o. d. i. n. d. i. v. i. s. a. i. n. e. n. t. i. s. o. b. t. i. n. e. t. e. d. i. v. i. s. i. b. i. l. i. t. e. r.
 q. u. o. d. a. n. t. e. a. u. t. e. u. i. q. p. r. o. b. a. s. e. m. d. e. d. e. n. c. o. g. n. o. s. c. i. t. Solu.
 q. u. o. d. s. y. t. a. p. u. n. c. t. a. e. c. o. t. i. n. u. i. p. l. e. r. s. y. t. a. b. n. o. n. e. a. g. s.
 q. u. o. d. u. l. t. i. m. a. q. a. e. n. t. i. n. u. l. l. a. e. s. t. c. u. q. u. o. d. e. s. t. e.
 q. u. o. d. i. n. d. i. v. i. s. i. b. i. l. i. t. e. r. e. s. y. t. a. r. e. s. p. u. g. n. e. t. e. r. q. u. o. d. u. l. t. i. m. a. p. t. e. m. d. a. r. i. i. t. a.
 e. t. d. e. g. u. l. t. i. m. a. c. o. g. n. o. s. c. i. t. q. u. o. d. e. d. e. m. n. u. l. l. a. m.

alia re cognoscitur quia posuit in se & p[ro]p[ri]a d[omi]ni
 in sua cognoscit fallere. Itaq[ue] parer[et] magna
 e[ss]e repugnanti[am] in hoc q[uo]d s[ec]u[n]d[u]m g[ra]m[m]a[m] p[er] ar[ti]c[u]l[u]m
 s[un]t diuisa ita ut g[ra]m[m]a[m] diuisio[n]e s[ec]u[n]d[u]m g[ra]m[m]a[m]
 s[un]t s[un]t s[un]t; In diuisio[n]e u[er]o s[ec]u[n]d[u]m g[ra]m[m]a[m] di
 uisio[n]es & o[mn]i[um] p[er] s[un]t i[n]sufficiens repugnanti[am]
 nulla[m] cernit. pro cui[us] argum[en]ti declarati[on]e maiore
 nota du[m] e[st] cu[m] tot b[er] p[er] q[ui] d[omi]ni p[er] s[un]t g[ra]m[m]a[m]
 g[ra]m[m]a[m] in i[n]finitu[m] e[st] diuisibile id e[st] itaq[ue] d[omi]ni
 diuisio[n]e reali: cu[m] n[on] o[mn]i[um] q[ua]ntitat[um] in corpore
 quo naate existat cu[m] o[mn]i[um] corpore naate termi
 nari ad minu[m] s[un]t ut quo ad rem continu[am]
 rep[re]sentat q[uo]d amplius diuisi n[on] possit: sed s[un]t
 nulla[m] e[ss]e q[ua]ntitat[em] in qua n[on] s[un]t s[un]t g[ra]m[m]a[m] g[ra]m[m]a[m]
 minimu[m] duab[us] p[er] s[un]t dist[ri]ctab[us] & hoc in i[n]finitu[m].
 Nota obuiosa s[un]t q[ui] d[omi]ni: diuisio nulla in i[n]finitu[m] p[er] eod[em]
 nisi p[er] p[er] s[un]t diuisio[n]e i[n]finitu[m] s[un]t i[n] con
 tinuo n[on] p[er] p[er] diuisio[n]e i[n]finitu[m] & diuisio e[ss]e
 p[er] in i[n]finitu[m] & eod[em]. Quod n[on] d[omi]ni p[er] s[un]t
 p[er] i[n]finitu[m] ar[ti]c[u]l[u]m s[un]t p[er] s[un]t n[on] tot q[ui] d[omi]ni
 plures atq[ue] ides nec e[st] i[n]finita p[er] nec prima
 ad qua[m] i[n]finita illa diuisio possit terminari.
 Itaq[ue] eod[em] n[on] erit i[n]finita quomodo fieri d[omi]ni
 diuisio in i[n]finitu[m] & in hoc diuisio diuisio i[n]finita

Quod intelligendum sit p[er]
 g[ra]m[m]a[m] s[un]t i[n]finitu[m] s[un]t
 diuisio[n]e

Nota obuiosa

Solutio

q. nullu' trahit terminu' n' aut q. infinita linei
hoies facta sunt ita et infinita ptes in g'timus
p' n' aliu' p' q' alia p' atq; alia dari possint
ita ut ad ultima' n'q; p'ueniam.

5 m. Argum. Vniq; ex his componit p' q' d' finit' Argum. 5m.

p' linea p' indissolubilia t' p' n' q'. Minor paret
ex p'te p' poster: c. 4. ubi p'nta d'nt linea sub
t'ntia & q' d' illa p'diconta in p'o n'o dicendi
p'le: & p'nta p' d' q'nta linea: Sed n' sunt
ut forma in una res unica' tantu' modo forma

teat q' ut p'tes integrantes ex q' b' q' p'nta
p'dent aliq' usq; Maiore' uniuersim loquendo: Res p'nta

p' n' uicini' est ut o'e q' in q'nta d'nta p'nta
tantu' p' q' d'nta d'nta q' p'nta: q' d'nta d'nta
p'nta d'nta d'nta p'nta p'nta p'nta p'nta

ni: & maior absolute uera n' est. Quod aut
p'tes n' lib' post: p'nta d'nta linea uicariit
dicunt ea sese coi' tunc t' p'nta p'nta p'nta

om' accomodasse. p'o n' q' uic' aliq' res p'o
d'nta indissolubilia d'nta p'nta n'o d'nta
p'nta ad p'nta p'nta d'nta d'nta d'nta

se ut forma' respectu' p'nta' integrantes
quas' copulant' q'nta' indissolubilia n' p'nta
ta ea q' aliq' d'nta multa d'nta d'nta d'nta

unum qd p se: neqz n° absurdum conferi dicitur
modi format q proprie forme n° p davi si
mul in d' tunc nullas ino infinitas. Et
sac d' ista q' p'one et qua plura videant
apud col. 6 p' 91. & 2 da.

Utrum oē q' movet sit di-
visibile
Quaestio 3^{ta}

*Nihil q' dicitur esse
nisi nisi abstractum
& generaliter*
Nemo invenit nisi p' tota nulla indivisibile p' se
veri notu alteratiois & augmentatiois: na' si
divisibile augetur rā n' est indivisibile
unum est magis altero: Qualitates autem ab-
strahibiles ac p' h'ica in seant intentione p' se
veris requirit p' h'um quā d' divisibile in
quo existant: t' n' rā p' h'ic e' t' n' h'ic localis
whū idē oē id q' movet localit' sit divisibile
le. Et alter q' d' affirmat' p' h'ic p' h'ic
72. quā sac rō p' h'ic: oē q' p' h'ic
una p' h'ic e' in p' h'ic a quo d' p' h'ic
rā p' h'ic in p' h'ic ad quō e' divisibile p'
oē q' movet e' p' h'ic una p' h'ic in p' h'ic
a quo, & p' h'ic altera in p' h'ic ad quō
p' h'ic oē q' movet e' divisibile p' h'ic p' h'ic

Affirmat' h'ic
p' h'ic